

De bron die niet bestond

Wat 1.762 rechterlijke uitspraken leren over verificatie, aansprakelijkheid en de prijs van een handtekening

In één oogopslag

Er wordt geteld. Een openbare databank registreert 1.762 rechterlijke uitspraken wereldwijd waarin een rechter vaststelde dat iemand zich op verzonnen materiaal had gebaseerd, tegen ongeveer tweehonderd een jaar eerder. De grootste groep gebruikers zijn niet advocaten maar mensen die zichzelf verdedigen; de tweede grootste zijn advocaten; vierentwintig gevallen betreffen een rechter. De betaalde gereedschappen die het probleem zouden oplossen, verzinnen volgens een voorgeregistreerde studie in 17% tot 33% van de bevestigingen iets. Het antwoord van de beroepsgroep was niet om het gereedschap te verbieden, maar om de handtekening opnieuw te bevestigen. En in mei 2026 oordeelde een Duits hof dat een chatbot geen derde is.

Dit rapport gaat over wat er gebeurt wanneer een beroep waarin de bron alles is, gereedschap krijgt dat bronnen kan verzinnen, en over waar de rekening dan valt.

1.762

rechterlijke uitspraken wereldwijd waarin een rechter vaststelde dat een partij zich op door AI verzonnen materiaal baseerde. Databank Damien Charlotin, HEC Paris, stand op 16 juli 2026

Vooraf

Juridisch werk is het enige beroep waarin de bron niet ondersteunend is maar constitutief. Een medisch advies kan juist zijn zonder voetnoot. Een juridisch argument is de voetnoot. Wat het recht zegt, is wat in de aangehaalde tekst staat, en een verwijzing die naar niets verwijst, is geen slordigheid maar een leeg argument dat eruitziet als een vol argument.

Dat maakt de sector tot een ongewoon zuiver laboratorium. Nergens anders wordt zo systematisch, door een onafhankelijke partij met dwangmiddelen, gecontroleerd of de uitvoer van een taalmodel klopt. Elders komt een verzonnen cijfer in een verslag terecht en blijft het daar. In een rechtszaal zit iemand aan de overkant die er belang bij heeft het na te trekken, en een rechter die het opschrijft.

Er is voor dit rapport gekeken naar de openbare databank die die uitspraken sinds 2023 verzamelt, naar de voorgeregistreerde studie die de commerciële juridische zoekgereedschappen heeft getest, naar de enige gerandomiseerde proef over de kwaliteit van AI-ondersteund juridisch werk, naar de eerste rechtbankreglementen die er iets over bepalen, en naar de Nederlandse, Spaanse en Duitse uitspraken die het patroon naar het Europese vasteland brengen. De cijfers in dit rapport zijn een ondergrens. Ze tellen alleen wat iemand heeft opgemerkt.

Venture Campus

01 Wat er telbaar werd

In juni 2023 stond een advocaat in New York voor een federale rechter om zes uitspraken toe te lichten die niet bestonden. Hij had ChatGPT om gezag gevraagd voor de vordering van zijn cliënt tegen een luchtvaartmaatschappij, en het model had geleverd: overtuigende verwijzingen, verzonnen citaten, uitgevonden zaaknummers. De boete bedroeg 5.000 dollar en de aanname was dat één luide, gênante les zou volstaan voor de hele beroepsgroep.

Dat bleek niet zo. Damien Charlotin, onderzoeker aan HEC Paris, is beslissingen beginnen bij te houden waarin een rechter of tribunaal vaststelt, of impliceert, dat een partij zich op verzonnen materiaal baseerde. De lat ligt hoog: het gaat om beslissingen, niet om beweringen, en het AI-gebruik moet meer dan terloops door de rechter zijn behandeld. De databank telt op 16 juli 2026 1.762 zaken. Ongeveer een jaar eerder waren dat er tweehonderd. Zevenhonderdnegentien in januari 2026, 1.227 begin april, 1.598 op 9 juni. De curve is over het afgelopen kwartaal gemiddeld ruim vijf zaken per dag.

De verdeling over de rechtsgebieden is deels een weerspiegeling van de aandacht en deels van de praktijk. De Verenigde Staten leveren 1.219 zaken, Canada 194, Australië 96, het Verenigd Koninkrijk 60, Israël 54. Op het vasteland: India 12, Frankrijk 11, Brazilië 10, Italië 9, Duitsland 8, België 8, Spanje 7, Nederland 6. Dat het Angelsaksische aandeel domineert, heeft een verklaring die verderop terugkomt, en het is niet alleen dat er meer geprocedeerd wordt.

Charlotin schrijft er zelf een waarschuwing bij die de belangrijkste zin van het hele rapport bevat. De databank streeft naar volledigheid maar dekt niet het bredere universum van alle valse verwijzingen of AI-gebruik in processtukken. Ze telt de gevallen waarin een rechter het opmerkte en opschreef. Rechtbanken controleren niet elke verwijzing in elk stuk. Wat er onopgemerkt door glipt, in zaken die schikken of waar de tegenpartij geen middelen heeft om na te trekken, is per definitie niet te tellen.

Bron: Damien Charlotin (HEC Paris, Smart Law Hub), AI Hallucination Cases Database, laatst bijgewerkt op 16 juli 2026 · Mata v. Avianca, S.D.N.Y., juni 2023

02 Wie het doet

De verwachting is dat dit een advocatenprobleem is. Dat klopt niet. De grootste groep in de databank zijn mensen die zichzelf verdedigen: 1.035 gevallen. Advocaten volgen met 685. Verder dertien deskundigen, vijf openbare aanklagers, twee juridisch medewerkers en één arbiter. Dat de grootste groep uit rechtzoekenden zonder raadsman bestaat, is op zich geen schandaal maar een maatschappelijk feit: voor wie geen advocaat kan betalen, is een taalmodel het eerste juridische gereedschap dat ooit binnen bereik lag. Het geeft hem alleen niet wat hij denkt te krijgen.

En dan staan er vierentwintig rechters in de lijst. Niet als degene die de fout ontdekte, maar als degene die hem maakte. Het scherpste voorbeeld is van 2 juli 2026. Het Hooggerechtshof van

India stelde vast dat het nationale tribunaal voor bedrijfsrecht, en in beroep het college daarboven, zich hadden gebaseerd op door AI gegenereerde, niet-bestaande rechtspraak, met paragrafen die als precedent werden gepresenteerd maar aan de verkeerde uitspraak waren toegeschreven. Het hof noemde dat een ondermijning van de rechtsstaat, vernietigde de bestreden beslissingen en droeg de nationale balie op richtlijnen en tuchtmaatregelen op te stellen.

Vierentwintig van de gedocumenteerde gevallen betreffen niet de advocaat maar de rechter.

De aard van de fout is preciezer dan het woord hallucinatie doet vermoeden. In 1.476 gevallen ging het om verzonnen materiaal. In 727 gevallen om een verkeerde voorstelling: de zaak bestaat wel, maar zegt niet wat er wordt beweerd. In 479 gevallen om valse citaten, en in drieëndertig gevallen om verouderd advies, waaronder zeventien verwijzingen naar herroepen rechtspraak en zestien naar ingetrokken wetgeving. Het gaat in 1.579 gevallen om rechtspraak en in 197 om een rechtsnorm.

De rechtsgebieden waar het misloopt zijn de alledaagse. Contractenrecht is met 425 gevallen de grootste categorie, gevolgd door bestuursrecht met 238, grondrechten met 184, arbeidsrecht met 162 en aansprakelijkheidsrecht met 148. Familierecht telt er 112, strafrecht 52. Dit is geen exotisch randverschijnsel in de digitale hoek van het recht. Het zit in de zaken die het grootste deel van de praktijk uitmaken.

24

gedocumenteerde gevallen waarin niet de advocaat maar de rechter zich op verzonnen materiaal baseerde. Databank Charlotin, stand op 16 juli 2026

Bron: Damien Charlotin, AI Hallucination Cases Database, stand op 16 juli 2026, uitsplitsing naar partij, aard en rechtsgebied · Hooggerechtshof van India, Pooja Ramesh Singh v. Jammu and Kashmir Bank Ltd., 2 juli 2026

03 Wat de gereedschappen doen

De sector had een antwoord klaar voordat de vraag goed en wel was gesteld. Retrieval augmented generation, kortweg RAG: laat het model niet uit zijn geheugen putten maar uit een afgebakende databank van echte bronnen, en het verzinnen houdt op. LexisNexis sprak van juridische verwijzingen die voor honderd procent vrij zijn van hallucinaties. Thomson Reuters stelde dat hun gereedschap hallucinaties vermijdt door op vertrouwde inhoud te steunen. Casetext gebruikte het woord elimineren. Geen van die uitspraken ging vergezeld van bewijs.

Zes onderzoekers van Stanford en Yale hebben het toen zelf gemeten. Hun studie, voorgeregistreerd, met 202 juridische bevragingen die met de hand door juristen werden nagekeken, verscheen op 23 april 2025 in de Journal of Empirical Legal Studies. De uitkomst: Lexis+ AI verzon iets in 17% van de gevallen, Westlaw AI-Assisted Research in 33%, en GPT-4 als algemeen model in 43%. De conclusie van de auteurs staat er in vijf woorden: de beweringen van de aanbieders zijn overdreven.

Twee dingen aan dat resultaat verdienen meer aandacht dan de kop. Het eerste is dat RAG wel degelijk werkt: 17% tegenover 43% is geen marginaal verschil, en de architectuur doet er dus toe. Het tweede is de definitie. De onderzoekers rekenen niet alleen verzonden zaken als hallucinatie, maar ook een echte zaak die wordt aangehaald voor een stelling die ze niet draagt. Dat is de fout die overleeft in een systeem dat alleen op het bestaan van de bron controleert, en het is precies de fout die in de databank uit het vorige hoofdstuk 727 keer voorkomt.

Het beeld is intussen ook onstabiel dan de vergelijking suggereert. Het Vals Legal AI Report van oktober 2025, dat gereedschappen testte zoals ze er in juli 2025 bij stonden, vond dat ChatGPT met zoekfunctie 80% nauwkeurigheid haalde tegenover 78% tot 81% voor de juridische gereedschappen. Het verschil tussen een algemeen model met toegang tot het web en een gespecialiseerd systeem met een gesloten databank is aan het verdampen, wat de vraag oproept waar de meerprijs precies voor is.

Bron: Magesh, Surani, Dahl, Suzgun, Manning en Ho, Hallucination-Free? Assessing the Reliability of Leading AI Legal Research Tools, 22 Journal of Empirical Legal Studies 216 (2025), gepubliceerd op 23 april 2025, arXiv:2405.20362 · Vals AI, Vals Legal AI Report, oktober 2025, met tests uitgevoerd in juli 2025

04 Wat de gereedschappen wel doen

Een rapport dat hier stopt, is oneerlijk. Want tegenover de foutenstatistiek staat de enige gerandomiseerde proef die over dit onderwerp bestaat, en die is opvallend positief. Daniel Schwarcz en collega's lieten 127 laatstejaarsstudenten rechten van de universiteiten van Minnesota en Michigan zes realistische juridische opdrachten uitvoeren, ontwikkeld samen met praktiserende advocaten, in drie condities: zonder AI, met een redeneermodel zonder eigen bronnen, en met een op bronnen verankerd juridisch gereedschap.

Op vijf van de zes opdrachten steeg de productiviteit statistisch significant. Het bronverankerde gereedschap leverde tussen 38% en 115% winst, het redeneermodel tussen 34% en 140%, met de sterkste effecten bij de complexe taken: een overtuigende brief opstellen, een dagvaarding analyseren. Ook de kwaliteit ging omhoog, met ongeveer 8% tot 15% voor het eerste en 10% tot 28% voor het tweede. Dat is een breuk met het eerdere onderzoek, dat bij de vorige modelgeneratie nauwelijks kwaliteitswinst vond op echt advocatenwerk.

Het model dat beter redeneert, verzint meer. Het model dat in bronnen is verankerd, verzint niet meer dan een mens zonder gereedschap.

De interessantste bevinding zit in de foutenkant, en ze sluit direct aan bij het vorige hoofdstuk. Het redeneermodel maakte het werk analytisch dieper en introduceerde hallucinaties. Het bronverankerde gereedschap leverde ongeveer evenveel hallucinaties op als de groep die helemaal geen AI gebruikte. Met andere woorden: de twee eigenschappen die u wilt, dieper redeneren en niets verzinnen, zaten in verschillende systemen, en de auteurs suggereren dat de combinatie ervan de grootste winst zou opleveren.

De praktijk is intussen aan het kantelen. Volgens het rapport van Thomson Reuters over AI in de professionele dienstverlening van 2026 zegt 41% van de advocatenkantoren en 47% van de bedrijfsjuridische afdelingen dat hun juristen generatieve AI gebruiken, tegen 28% en 23% een

jaar eerder. Het is dus niet meer de vraag of het gereedschap binnenkomt. De vraag is wat er gebeurt met het uur dat het uitspaart, en met de verificatie die er niet mee is uitgespaard.

Bron: Schwarcz, Manning, Prescott, Barry, Cleveland en Rich, AI-Powered Lawyering: AI Reasoning Models, Retrieval Augmented Generation, and the Future of Legal Practice, Journal of Law and Empirical Analysis (2026), eerste versie maart 2025 · Thomson Reuters, AI in Professional Services Report 2026

05 Het antwoord van de rechtbanken

De beroepsgroep had drie opties: verbieden, verplicht melden, of niets nieuws bedenken en de bestaande plicht opnieuw uitspreken. New York koos de derde, en dat is verrassender dan het klinkt. Deel 161 van de regels van de hoofdbeheerder van de rechtbanken, aangenomen op 25 maart 2026 en van kracht sinds 1 juni 2026, geldt voor elke rechtbank van het geünificeerde stelsel, in burgerlijke en strafzaken. Het verbiedt AI niet. Het verplicht evenmin om het gebruik ervan te melden.

Wat het wel doet, is de handtekening opnieuw scherpstellen. Wie een stuk ondertekent en indient, verklaart daarmee dat het geen onjuiste feitelijke bewering en geen lichtzinnig juridisch argument bevat. Wie AI gebruikt bij het opstellen ervan, is verplicht het stuk zorgvuldig na te lezen en zelfstandig vast te stellen dat het geen verzonnen of fictieve zaken, wetgeving of ander materiaal bevat. De grondslag is niet nieuw: het zijn de bestaande sanctieregel en de gedragsregel over oprechtheid tegenover de rechtbank. De hoogste rechtbank van Illinois nam dezelfde houding aan.

Een Spaanse rechtbank bepaalde de boete aan de hand van de jaarprijs van een geverifieerd juridisch AI-gereedschap.

Onder die laag ligt een lappendeken die de eigenlijke verplichting bepaalt. Individuele rechters houden hun eigen bevoegdheid om verder te gaan, en velen doen dat: een openbare teller volgt 113 actieve staande bevelen die advocatenstukken binden, waarvan sommige melding eisen, andere een certificering, en enkele het gebruik ronduit verbieden. Wie deel 161 leest en denkt te weten wat mag, weet niets over de zaal waarin hij morgen staat.

Het meest inventieve antwoord komt uit Galicië. Op 7 juli 2026 legde de hoogste rechtbank van de autonome regio een advocaat een boete van 1.800 euro op voor zes verzonnen uitspraken, en bepaalde ze het bedrag door te verwijzen naar de jaarprijs van een geverifieerd juridisch AI-gereedschap. De redenering: het gebruik van zo'n gereedschap zou het risico op verzinsels hebben weggenomen of drastisch verkleind. Een rechtbank die een abonnementsprijs gebruikt als maatstaf voor nalatigheid, heeft in één beweging de zorgvuldigheidsnorm van een heel beroep geherformuleerd.

Bron: Regels van de hoofdbeheerder van de rechtbanken van de staat New York, deel 161 (22 NYCRR deel 161), aangenomen op 25 maart 2026, van kracht op 1 juni 2026, met verwijzing naar 22 NYCRR 130-1.1 en regel 3.3 van de gedragsregels · Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Recurso de Suplicación 0005472/2025, 7 juli 2026 · Legal AI Governance, teller van staande bevelen over AI in rechtbanken, juli 2026

06 Wat de Lage Landen doen

Het beeld dat dit een Amerikaans probleem is, houdt geen stand. De databank telt acht Belgische en zes Nederlandse zaken, en Nederland heeft er intussen een reeks uitspraken over. De eerste die brede aandacht kreeg, diende in de zomer van 2025 bij de rechtbank Rotterdam en werd eind augustus gepubliceerd. Tijdens de mondelinge behandeling bleek dat alle verwijzingen in de conclusie van antwoord naar arresten van de Hoge Raad onjuist waren, compleet met vermeende zaaknummers, en dat geen van de aangehaalde arresten over het onderwerp ging. De rechtbank wees op een mogelijke schending van de waarheidsplicht en verbond er verder geen gevolgen aan, omdat de partij toch al in het ongelijk werd gesteld.

Daarna kwam de kostenveroordeling. Bij vonnis van 24 december 2025 oordeelde de rechtbank Oost-Brabant dat een eiser die zijn processtukken met AI had opgesteld, misbruik van procesrecht had gemaakt en de volledige proceskosten van de wederpartij moest vergoeden. Op 12 februari 2026 schreef dezelfde rechtbank in een andere zaak dat de kantonrechter de sterke indruk had dat de gemachtigde de conclusie van antwoord door een AI-gereedschap had laten opstellen zonder de aangehaalde uitspraken te controleren, en dat dit kwalijk was.

De Nederlandse dekens zijn het intussen gaan bijhouden. Rechters in Arnhem, Rotterdam en Groningen hebben aan de bel getrokken over vermoedelijk door AI opgestelde stukken. Drie advocaten zijn gewaarschuwd, twee zijn naar een opleiding gestuurd. Dat is de fase waarin de sector op het vasteland zich bevindt: de tuchtrechtelijke reflex is er, de sanctiepraktijk nog niet.

Er is een structureel verschil met het Angelsaksische recht dat vaak verkeerd wordt begrepen. In een precedentenstelsel is een besmette verwijzing besmettelijk: wordt ze eenmaal als gezaghebbend aangehaald, dan verspreidt ze zich. Het continentale recht kent die harde precedentwerking niet, en dat lijkt beschermend. Het is het maar half. Arresten van de hoogste rechtscolleges zijn richtinggevend, feitenrechters volgen ze tenzij er goede redenen zijn om af te wijken, en een verwijzing naar een arrest dat iets anders zegt dan beweerd, werkt hier even goed als een argument dat niemand natrekt.

Bron: Rechtbank Rotterdam, uitspraak gepubliceerd eind augustus 2025, over onjuiste verwijzingen naar arresten van de Hoge Raad · Rechtbank Oost-Brabant, vonnis van 24 december 2025 over misbruik van procesrecht bij met AI opgestelde processtukken · Rechtbank Oost-Brabant, 12 februari 2026, ECLI:NL:RBOBR:2026:909, rechtsoverweging 4.5 · Nederlandse orde van advocaten, signalen van rechters in Arnhem, Rotterdam en Groningen

07 Wat het verandert, ook buiten de advocatuur

Op 12 mei 2026 deed het Oberlandesgericht Hamm een uitspraak die het onderwerp uit de rechtszaal haalt en op de website van elke onderneming legt. De consumentenorganisatie van Noordrijn-Westfalen had een aanbieder van esthetische behandelingen aangesproken. Op diens website konden klanten via een chatbot afspraken boeken en vragen stellen, en op de vraag naar de kwalificaties van de twee zaakvoerders antwoordde de bot dat het specialisten in plastische en esthetische chirurgie waren. Dat waren ze niet. Twee van de door de bot genoemde titels bestaan zelfs helemaal niet.

Het verweer was precies wat u zou verwachten, en het is het verweer dat elke onderneming klaar heeft liggen. De antwoorden zijn ons niet toe te rekenen: de chatbot is een AI-systeem,

werkt statistisch en wordt niet door mensen aangestuurd. Het hof ging daar niet in mee. Een chatbot is geen zelfstandige derde maar een gereedschap van de onderneming, en zijn uitspraken worden rechtstreeks aan de exploitant toegerekend, ongeacht of de AI hallucineert dan wel correcte invoergegevens verkeerd verwerkt. Zelfs als de onderneming uitsluitend juiste gegevens had ingevoerd, draagt zij de verantwoordelijkheid.

Het hof kwalificeerde de antwoorden als misleidende handelspraktijk in de zin van het Duitse mededingingsrecht en wees de vordering tot staking toe. De kosten van de ingebrekestelling bedroegen 260 euro. Wegens het principiële belang van de toerekeningsvraag liet het hof cassatie bij het Bundesgerichtshof toe, dus de zaak is niet definitief. De praktische les staat er los van: een algemene disclaimer in de trant van dat AI fouten kan maken, beschermt niet betrouwbaar.

Zet die uitspraak naast deel 161 uit New York en er ontstaat één figuur. De rechtbanken hebben advocaten geen nieuwe plicht opgelegd, ze hebben de oude opnieuw uitgesproken: u tekent, dus u staat ervoor in. Het Duitse hof doet hetzelfde met een onderneming: u zet de bot neer, dus het is uw stem. In beide gevallen is de verificatielaag geen software maar een mens met een aansprakelijkheid, en in beide gevallen kost die laag tijd die in geen enkele productiviteitsberekening staat. Vanaf 2 augustus 2026 komt daar de transparantieplicht uit de Europese AI-verordening bovenop: wie met een systeem praat, moet dat kunnen weten.

Bron: Oberlandesgericht Hamm, arrest van 12 mei 2026, zaaknummer 4 UKI 3/25, Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen tegen Aesthetify GmbH, cassatie toegelaten · Persbericht van de justitie van Noordrijn-Westfalen, 12 mei 2026 · Verordening (EU) 2024/1689 (AI-verordening), artikel 50

08 Wat er nog niet klopt

De belangrijkste beperking staat al in het eerste hoofdstuk en verdient herhaling, omdat elk cijfer in dit rapport eronder lijdt. De databank telt betrapte gevallen en gepubliceerde beslissingen. Rechtbanken trekken niet elke verwijzing na. Zaken die schikken, laten geen uitspraak achter. Tegenpartijen zonder middelen controleren niets. De 1.762 zijn dus geen meting van het verschijnsel maar van de detectie ervan, en de indrukwekkende curve meet minstens gedeeltelijk hoe hard de rechterlijke macht is beginnen kijken. Wat het werkelijke aantal is, weet niemand, en niemand zal het weten.

De Stanford-studie heeft haar eigen houdbaarheidsdatum. Ze testte de gereedschappen zoals ze er in mei 2024 bij stonden, en de producten zijn sindsdien herzien. Thomson Reuters betwistte onderdelen van de oorspronkelijke methode, waarna de auteurs hun analyse bijwerkten en het hogere foutpercentage bevestigden. Wie het cijfer van 33% vandaag citeert als de huidige stand, doet precies wat dit rapport afraadt: een gedateerde meting presenteren als een eigenschap van het heden.

De positieve proef heeft dezelfde soort zwakte in spiegelbeeld. Het waren laatstejaarsstudenten, geen praktiserende advocaten die al twintig jaar zaken behandelen, en het waren zes opgestelde opdrachten, geen zaken met een cliënt en een termijn. Het is het beste bewijs dat er is, en het is bewijs over de bovenkant van de opleiding, niet over de praktijk.

Twee dingen ontbreken volledig, en beide zijn de kern. Het eerste is de prijs van verificatie. Elk kwaliteitcijfer in dit rapport gaat over de uitvoer van het gereedschap, geen enkel over de tijd

die nodig is om die uitvoer te controleren tot het punt waarop u er uw handtekening onder zet. Dat is het uur waar het om draait, en het is niet gemeten. Het tweede is dat de zelfgerapporteerde waarde blijft slinken. Het rapport van Thomson Reuters over 2024 rekende voor dat de tijdswinst een Amerikaanse advocaat ongeveer 100.000 dollar aan extra factureerbare uren zou opleveren. De editie van 2025, met 2.275 bevroagden uit meer dan vijftig landen, kwam uit op ongeveer 19.000 dollar gemiddelde jaarwaarde per beroepsbeoefenaar. Dezelfde onderzoeksreeks, dezelfde methode, een vijfde van het bedrag.

Bron: Damien Charlotin, AI Hallucination Cases Database, methodologische toelichting, stand op 16 juli 2026 · Magesh e.a., 22 Journal of Empirical Legal Studies 216 (2025) · Schwarcz e.a., AI-Powered Lawyering, Journal of Law and Empirical Analysis (2026) · Thomson Reuters, Future of Professionals Report 2024 en Future of Professionals Report 2025

Over Venture Campus

Venture Campus is een Belgisch adviesbureau voor innovatiefinanciering. Het bureau bereidt aanvragen voor, schrijft ze en dient ze samen met de klant in bij de Vlaamse, federale en Europese instrumenten.

De beoordelingscriteria zijn sectorneutraal. Alle sectoren, producten en diensten komen in aanmerking. De klant brengt de technologie, het domein en het plan. Venture Campus brengt de regeling, haar criteria en het perspectief van de beoordelaar, toegepast voor de indiening.

Voor het werk dat dit rapport beschrijft, het verankeren van uitvoer in controleerbare bronnen en het bouwen van de verificatielaag eromheen, is het O&O-instrument van VLAIO doorgaans het aangewezen kanaal: 25 tot 45% van de aanvaarde kosten voor ontwikkelingsprojecten, 25 tot 60% voor onderzoeksprojecten, met een maximum van 3 miljoen euro. VLAIO financiert kennisopbouw en technisch risico, geen producten. De percentages gelden op de datum op de cover.

Op de meeste opdrachten geldt no cure, no pay: u betaalt wanneer de steun is toegekend. Dat geldt niet voor Strategische Transformatiesteun en het beschrijft de fiscale trajecten niet. De analyse vooraf is gratis, net als de subsidiescan met zes vragen.

BRONNEN

Damien Charlotin (HEC Paris, Smart Law Hub), AI Hallucination Cases Database, laatst bijgewerkt op 16 juli 2026 · Mata v. Avianca, S.D.N.Y., juni 2023 · Hooggerechtshof van India, Pooja Ramesh Singh v. Jammu and Kashmir Bank Ltd., 2 juli 2026 · Magesh, Surani, Dahl, Suzgun, Manning en Ho, Hallucination-Free? Assessing the Reliability of Leading AI Legal Research Tools, 22 Journal of Empirical Legal Studies 216 (2025), 23 april 2025, arXiv:2405.20362 · Vals AI, Vals Legal AI Report, oktober 2025 · Schwarcz, Manning, Prescott, Barry, Cleveland en Rich, AI-Powered Lawyering: AI Reasoning Models, Retrieval Augmented Generation, and the Future of Legal Practice, Journal of Law and Empirical Analysis (2026) · Thomson Reuters, AI in Professional Services Report 2026 · Thomson Reuters, Future of Professionals Report 2024 en Future of Professionals Report 2025 · Regels van de hoofdbeheerder van de rechtbanken van de staat New York, deel 161 (22 NYCRR deel 161), aangenomen 25 maart 2026, van kracht 1 juni 2026 · Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Recurso de Suplicación 0005472/2025, 7 juli 2026 · Rechtbank Rotterdam, uitspraak gepubliceerd eind augustus 2025 · Rechtbank Oost-Brabant, vonnis van 24 december 2025; Rechtbank Oost-Brabant, 12 februari 2026, ECLI:NL:RBOBR:2026:909 · Oberlandesgericht Hamm, arrest van 12 mei 2026, zaaknummer 4 UKI 3/25, Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen tegen Aesthetify GmbH · Verordening (EU) 2024/1689 (AI-verordening), artikel 50

Copyright 2026 Venture Campus BV. Alle rechten voorbehouden. Deze publicatie is algemene informatie over ontwikkelingen in de sector en geen technisch, fiscaal, juridisch of financieel advies. De beschreven technologie, regelgeving en marktsituatie gelden op de datum vermeld op de cover en kunnen wijzigen; raadpleeg steeds de vermelde bronnen en de bevoegde instanties. Vermelding van ondernemingen, producten of technologieën betekent geen aanbeveling. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.